

Sadržaj

I. BERZA JE DEO, ORGANIZOVANI DEO TRŽIŠTA	12
I.1. DEFINICIJA TRŽIŠTA	12
I.2. KONKURENTSKO TRŽIŠTE	13
I.3. TRŽIŠTA HOV	14
I.4. MEĐUZAVISNOST TRŽIŠTA HOV I OSTALIH TRŽIŠTA	17
I.5. SPONTANA I ORGANIZOVANA TRŽIŠTA	18
I.6. OTC TRŽIŠTA	20
I.7. PROMTNA I TERMINSKA TRŽIŠTA	21
I.8. DOMAĆA I STRANA TRŽIŠTA KAPITALA	22
I.9. OSTALE SISTEMATIZACIJE TRŽIŠTA HOV	24
I.10. TRŽIŠTA BIKA I TRŽIŠTA MEDVEDA	25
II. OSNOVNO O BERZAMA	27
II.1. KRATKA ISTORIJA BERZI	27
II.2. FUNKCIJA BERZE	27
II.3. PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE BERZOM	28
II.4. BERZA - PARKET I KULISE	30
II.5. BERZANSKI MATERIJAL	32
II.6. NORMATIVNA OSNOVA UPRAVLJANJA BERZOM	34
II.7. ORGANIZACIJA BERZE	36
II.8. ČLANOVI BERZE	38
II.9. OSTALI SUBJEKTI BERZE	39
II.10. INFORMATIVNA FUNKCIJA BERZE	40
II.11. SISTEMATIZACIJA BERZI	40
III. BERZE HOV SU DEO SISTEM HOV	47
III.1. DEFINICIJA HOV	47
III.2. SISTEMATIZACIJA HOV	47
III.3. NORMATIVNA OSNOVA U SISTEMU HOV	48
III.4. NOSIOCI PONUDE I TRAŽNJE NA TRŽIŠTIMA HOV	49
III.5. ŠTA SE MOŽE SA HOV U VLASNIŠTVU?	55
III.6. SISTEM ZA PODRŠKU U UPRAVLJANJU I TRGOVANJU HOV	55

IV. RACIONALNA ODLUKA O KUPOVINI I PRODAJI HOV	60
IV.1. FINANSIJSKE INVESTICIJE	61
IV.3. VREDNOST I PRINOSI INVESTIRANOG KAPITALA	65
IV.4. PRINOSI I RIZICI KOD INVESTICIJA U HOV	67
IV.5. EFIKASNOST TRŽIŠTA HOV	70
IV.6. TRANSKACIONI TROŠKOVI	74
IV.7. ZAVISNI TROŠKOVI BERZANSKOG TRGOVANJA	74
V. OBVEZNICE I VREDNOVANJE OBAVEZNICA	77
V.1. DUŽNIČKE HOV	77
V.2. DEFINICIJA DUGOROČNIH OBVEZNICA	77
V.3. OSNOVNI TIPOVI OBVEZNICA	79
V.4. OBVEZNICE NA TRŽIŠTIMA HOV	80
V.5. NOMINALNA VREDNOST OBVEZNICE	81
V.6. PRINOSI NA OBVEZNICE	82
V.7. REJTING I KOTACIJA OBVEZNICA	83
V.8. TEKUĆA TRŽIŠNA CENA OBVEZNICA	84
V.9. SADAŠNJA VREDNOST OBVEZNICA	86
V.10. RIZICI, DOBITCI I GUBITCI INVESTIRANJA U OBVEZNICE	88
VI. VREDNOVANJE AKCIJA U FUNKCIJI DONOŠENJA RACIONALNIH TRGOVAČKIH ODLUKA	93
VI.1. OSNOVNO O AKCIJAMA	93
VI.2. RAZLIKA IZMEĐU ANGLOSAKSONSKOG I EVROPSKOG AKCIONARSTVA	94
VI.3. OSNOVNA PITANJA KOD KUPOVINA I PRODAJA AKCIJA	95
VI.4. RACIONALNA ODLUKA O KUPOVINAMA I PRODAJAMA AKCIJA	96
VI.5. RAZLIČITE VREDNOSTI AKCIJA	97
VI.6. VREDNOST AD JE OSNOV ZA UTVRĐIVANJE FER VREDNOSTI AKCIJA	98
VI.7. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	98
VI.8. DRUGI IZVORI INFORMACIJA O VREDNOSTI AD	100
VI.9. METODE I TEHNIKE VREDNOVANJA AKCIJA	101
VI.10. RACIO POKAZATELJI VREDNOSTI AKCIJA	104
VI.11. FUNDAMENTALNE ANALIZE	110
VI.12. TEKUĆA TRŽIŠNA CENA AKCIJA	112
VI.13. FAKTORI PONUDE I POTRAŽNJE AKCIJA	113
VI.15. TEHNIČKE ANALIZE KRETANJA TEKUĆIH CENA AKCIJA	116
VI.16. INDEKS RELATIVNE SNAGE AKCIJE	121

VII. VREDNOVANJE I TRGOVANJE DERIVATIMA	123
VII.1. OSNOVNA SISTEMATIZACIJA DERIVATA	123
VII.2. FIJUČERSI	124
VII.3. OPCIJE	125
VII.4. VARANTI, SVOPOVI I INVESTICIONE POLISE OSIGURANJA	126
VII.5. TRGOVANJE OPCIONIM UGOVORIMA	127
VII.6. VREDNOVANJE DERIVATA.....	130
VIII. PONAŠANJE INVESTITORA NA BERZI	133
VIII.1. CILJEVI NA NIVOU KAPITALA.....	133
VIII.2. ŠPEKULATIVNI POSLOVI	134
VIII.3. HEDŽING POSLOVI	136
VIII.4. INVESTICIONI PORTFOLIO	138
VIII.5. AKTIVNA STRATEGIJA INVESTITORA	139
VIII.6. PASIVNA STRATEGIJA INVESTITORA	141
VIII.7. PREDNOSTI I NEDOSTACI RAZLIČITIH STRATEGIJA INVESTITIRANJA	142
IX. BERZANSKO POSLOVANJE	143
IX.1. BERZANSKO POSLOVANJE	143
IX.2. BERZANSKA TRGOVINA	143
IX.3. IZLAZAK INVESTITORA NA BERZU	144
IX.4. NALOZI ZA TRGOVANJE	145
IX.5. PROCEDURA UKLJUČIVANJA HOV NA LISTU BERZE	147
IX.6. BERZANSKI SASTANAK	150
IX.7. ZONE FLUKTUACIJE CENA HOV NA BERZANSKOM SASTANKU.....	151
IX.8. KOTACIJE	151
IX.9. METODE ODREĐIVANJA CENA PO KOJIMA SE ZAKLJUČUJE BERZANSKA TRANSAKCIJA	155
IX.10. METODE TRGOVANJA NA PRIMARNOM TRŽIŠTU HOV	155
IX.11. METODE TRGOVANJA HOV NA SEKUNDARNOM TRŽIŠTU	156
IX.12. BLOK TRGOVANJE	157
IX.13. BERZANSKE CENE	159
IX.14. OBRAČUN I IZVRŠENJE BERZANSKIH ZAKLJUČNICA	161
IX.15. RIZICI U BERZANSKOM TRGOVANJU	163
IX.16. ZABRANE U TRGOVANJU NA BERZAMA	164
IX.17. PRIVILEGOVANE INFORMACIJE I INSAJDERSKA TRGOVINA	165
IX.18. NAJČEŠĆI OBLICI MANIPULACIJE NA BERZAMA	166

X. POKAZATELJI BERZANSKOG POSLOVANJA	171
X.1. IZVORI INFORMACIJA ZA RACIONALNO ODLUČIVANJE O TRGOVANJU HOV	171
X.2. DNEVNE BERZANSKE INFORMACIJE	172
X.3. BERZANSKI PROSECI	173
X.4. BERZANSKI INDEKSI	175
X.5. BERZANSKI INDEKSI U REGIONU	176
X.6. PROMET NA BERZI	179
X.7. TRŽIŠNA KAPITALIZACIJA BERZE	180
XI. BERZANSKE KRIZE	181
XI.1. DEFINICIJA I SISTEMATIZACIJA KRIZA	181
XI.2. BERZANSKE KRIZE	182
XI.3. AKTUELNA KRIZA U SVETU	184
<i>PRIRUČNI BERZANSKI REČNIK .....</i>	187
LITERATURA I WEB ADRESE	191